

NEWSLETTER

ESG

nové povinnosti spoločností

Vzhľadom na to, že už v roku 2024 je nevyhnutné pre niektoré spoločnosti na SVK realizovať povinnosti a výkazníctvo v súvislosti s „ESG“, dovoľujeme si týmto poskytnúť stručné informácie o danej problematike.

Čo znamená „ESG“

Pojem ESG obsahuje zhrnutie troch podstatných faktorov, okruhov činností spoločností:

Environment	Social	Governance
Prístup spoločnosti k životnému prostrediu	Prístup spoločnosti k zamestnancom, klientom a dodávateľom	Riadenie (správa) spoločnosti
<ul style="list-style-type: none"> zníženie uhlíkovej stopy zníženie znečisťovania prostredia, racionálne využívanie zdrojov a spracovávanie odpadu a iné 	<ul style="list-style-type: none"> rovnaké zaobchádzanie a rovnaké príležitosti pre všetkých bez ohľadu na rasu, pohlavie, zdravotné postihnutie, pracovné podmienky, odmeňovanie a vzdelávanie zamestnancov, ochrana bezpečnosť a zdravia zamestnancov, dodržiavanie ľudských práv a iné 	<ul style="list-style-type: none"> kontrola a riadenia rizík, tzv. dobrého riadenia (správy) spoločnosti firemná kultúra a obchodné praktiky podniku so zameraním na boj s korupciou, riadenie politického vplyvu (lobing) a platobné postupy a iné
Cieľ: postupy spoločnosti zamerané na trvalú udržateľnosť a zlepšenie klímy	Cieľ: spravodlivý a zodpovedný prístup spoločnosti k ľuďom	Cieľ: efektívne a s legislatívou súladné fungovanie spoločnosti

Koho sa to týka a termíny zavedenia povinnosti vykazovania ESG

Zavedenie povinnosti implementovať ESG do svojich procesov a s tým súvisiace výkazníctvo v rámci spoločností je diferencované v závislosti od charakteru jednotlivých spoločností, počtu ich zamestnancov, obratu, skutočnosti, či sú alebo nie sú akcie danej spoločnosti umiestnené na regulovanom trhu s finančnými nástrojmi, vo všeobecnosti je však možné rozčleniť jednotlivé termíny uplatnenia ESG vo vzťahu k **povinnosti vykazovať ESG informácie** pre spoločnosti nasledovne:

- od roku 2025 sú povinné vykazovať a zverejňovať ESG informácie (informácie k udržateľnosti) **subjekty verejného záujmu** s viac ako 500 zamestnancami, **a to už za rok 2024**,
- od roku 2026 budú povinné vykazovať a zverejňovať ESG informácie **veľké spoločnosti, ktoré splnia aspoň dve z nasledujúcich troch kritérií: (i) tržby viac ako 40 miliónov EUR, (ii) viac než 250 zamestnancov a/alebo (iii) objem aktív viac ako 20 miliónov EUR**, a to za rok 2025
- od roku 2027 budú povinné vykazovať a zverejňovať ESG informácie **malé a stredné podniky, ktorých akcie sú prijaté na regulovanom trhu**, a to za rok 2026 a
- od roku 2029 budú povinné vykazovať a zverejňovať ESG informácie subjekty z tretích krajín s čistým obratom viac ako 150 miliónov EUR za predpokladu, že majú aspoň jednu dcérsku spoločnosť alebo pobočku v EÚ, a to za rok 2028.

Spoločnosti na ktoré sa vzťahuje povinnosť v zmysle ESG – prvá fáza (bod a vyššie) musia preto začať so zbieraním údajov už v roku 2024!

Platí teda, že medzi spoločnosťami, na ktoré sa ESG povinnosti budú vzťahovať, budú okrem spoločností - subjektov verejného záujmu, medzi ktoré patria v zmysle Zákona o účtovníctve napr. spoločnosti, ktorých cenné papiere boli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu, **banky, pobočky bánk, poisťovne, pobočky poisťovní, zaisťovne, zdravotné poisťovne, správčovské spoločnosti a ich pobočky, dôchodkové správčovské spoločnosti, BCPB, CDCP, a iné, vo všeobecnosti regulované spoločnosti**, patrí aj **spoločnosti, ktoré majú (i) tržby viac ako 40 miliónov EUR, (ii) viac než 250 zamestnancov a/alebo (iii) objem aktív viac ako 20 miliónov EUR**, ak splnia aspoň 2 z týchto 3 kritérií, **čo znamená, že sa ESG povinnosti dotknú mimo regulovaných finančných inštitúcií aj širokého okruhu spoločností vykonávajúcich bežnú podnikateľskú činnosť v Slovenskej republike.**

Hlavné dopady ESG na proces výkazníctva spoločností

Dôsledkom zavedenia ESG je vznik nových povinností pre spoločnosti, súvisiacich najmä s vykazovaním

údajov spoločnosťami, najmä:

- a) **správa o hospodárení spoločnosti (výročná správa) musí obsahovať informácie o ESG - správu o udržateľnosti**, obsahujúcej napríklad (i) opis obchodného modelu a obchodnej stratégie spoločnosti vo vzťahu k oblastiam ESG, (ii) opis časovo ohraničených cieľov týkajúcich sa aspektov udržateľnosti, (iii) opis úlohy správnych, riadiacich a dozorných orgánov spoločnosti, pokiaľ ide o aspekty udržateľnosti, (iv) opis politik spoločnosti vo vzťahu k aspektom udržateľnosti, (v) sociálne a environmentálne informácie a (vi) informácie o hlavných skutočných alebo potenciálnych nepriaznivých vplyvoch spojených s činnosťami spoločnosti a opatreniach prijatých spoločnosťou s cieľom predchádzať skutočným alebo potenciálnym nepriaznivým vplyvom, tieto vplyvy zmiernovať, naprávať alebo ich odstraňovať, ako aj výsledok takýchto opatrení, vrátane opisu procesov správy, riadenia a výkonu kontroly v spoločnosti,
- b) **správa musí byť vypracovaná v súlade so štandardmi vykazovania informácií o udržateľnosti** uvedenými v delegovaných aktoch prijatých Európskou komisiou,
- b) povinnosť spoločnosti **informovať a prediskutovať so zamestnancami spoločnosti informácie a prostriedky na získavanie a overovanie informácií o udržateľnosti** spojených so spoločnosťou,
- c) **zodpovednosť členov orgánov spoločnosti** za vypracovanie a zverejnenie relevantných dokumentov spoločnosti, najmä účtovnej závierky, výročnej správy, vyhlásenia o riadení a správe spoločnosti,
- d) v legislatívou stanovených prípadoch povinnosť **auditovania informácií o udržateľnosti (ESG)**, vrátane tzv. uistenia o súlade vykazovania informácií o udržateľnosti v správe o hospodárení s požiadavkami CSRD smernice.

Finančné inštitúcie, spoločnosti, ktorých cenné papiere sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu (napr. Burza cenných papierov Bratislava a pod.) a spoločnosti, ktoré spĺňajú aspoň 2 z nasledujúcich kritérií: tržby vyššie ako 40 miliónov EUR, viac než 250 zamestnancov a objem aktív viac ako 20 miliónov EUR, by sa mali už teraz začať pripravovať na splnenie povinností v rámci ESG, t.j. začať s procesom zberu potrebných informácií, upraviť a aktualizovať interné predpisy spoločností, vrátane primeranej úpravy kontrolného systému, systémov riadenia kvality, reportingu a výkazníctva vo všeobecnosti, tak aby boli pripravené na rok 2025, resp. rok 2026, keď budú musieť vykázať vyššie uvedené ESG informácie vo svojich výročných správach, správach o hospodárení.

V prípade, ak k splneniu týchto povinností zo strany spoločností nedôjde, hrozia im príslušné sankcie, ako napr. finančná pokuta určená v závislosti na ročnom obrate a/alebo veľkosti spoločnosti, závažnosti porušenia ESG povinností, resp. nefinančné následky ako napríklad sankcia uloženia zákazu podnikania, zákaz čerpania prostriedkov z fondov EÚ, reputačné a regulačné riziká a v hraničnom prípade aj teoretický vznik trestnej zodpovednosti spoločnosti a/alebo jej štatutárnych a riadiacich orgánov.

Legislatívny rámec ESG

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2464 zo 14. decembra 2022 o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov (ďalej len „**CSRD**“), ktorá nahradí Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/95/EÚ z 22. októbra 2014, o zverejňovaní nefinančných informácií (ďalej len „**NFRD**“). CSRD v porovnaní s NFRD sa dotkne širokého okruhu spoločností v rámci EÚ a Slovenskej republiky, pričom niektoré z nich budú povinné zbierať a vykazovať informácie o udržateľnosti už za rok 2024.

Legislatívny rámec zverejňovania nefinančných informácií tvoria najmä:

- a) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS (ďalej aj len „**Smernica o účtovníctve**“) a
- b) Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve (ďalej aj len „**Zákon o účtovníctve**“) – do 6. júla 2024 musí Slovenská republika do Zákona o účtovníctve implementovať CSRD.

V prípade **finančných inštitúcií** sa uplatňuje aj Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2088 z 27. novembra 2019 o zverejňovaní informácií o udržateľnosti v sektore finančných služieb v znení Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 (ďalej aj len „**Nariadenie SFDR**“).

Primárnym účelom a cieľom CSRD je dosiahnutie najmä nasledujúcich cieľov: (i) presmerovať toky kapitálu do udržateľných investícií s cieľom dosiahnuť udržateľný a inkluzívny rast, (ii) riadiť finančné riziká vyplývajúce zo zmeny klímy, z vyčerpania zdrojov, zo zhoršovania životného prostredia a sociálnych otázok a (iii) podporiť transparentnosť a dlhodobý výhľad vo finančnej a hospodárskej činnosti podnikov (spoločností).

Zhrnutie

V nadväznosti na vyššie uvedené povinnosti je zjavné, že spoločensky zodpovedné správanie a udržateľnosť, vrátane s tým spojených povinností v rámci ESG výkazníctva spoločností, sa stávajú dôležitými faktormi v rozhodovaní a manažmente spoločností. Vykazovanie a zverejňovanie informácií spojených s ESG pritom zahŕňa obsiahly súbor dotknutých oblastí pôsobiacich na jednotlivé spoločnosti a životné prostredie, pričom s ohľadom na stanovené termíny vyvstáva už v súčasnosti **aktuálna potreba začať zhromažďovať a pripravovať informačný balík**, ktorý následne spoločnosť použije pri plnení výkazníctva v rámci ESG.

Spoločnosti, ktoré zavedú ESG pravidlá do svojich procesov a osvedčia túto skutočnosť prostredníctvom vykazovania ESG informácií, budú spravidla zo strany tretích osôb posudzované ako menej rizikové, kompetentne riadené, zamerané na trvalú udržateľnosť životného prostredia, stratégiu tzv. dobrého riadenia a správy spoločnosti, vrátane sociálnych a súvisiacich aspektov ESG, čím dosiahnu **zvýšenie atraktívnosti pre ich obchodných partnerov, prípadne potencionálnych investorov a lepšie podmienky pri zabezpečení financovania**, keď už v súčasnosti inštitúcie poskytujúce financovanie spoločností berú ESG faktory do úvahy a prispôsobujú ESG svoje rozhodovanie o poskytnutí financovania spoločnostiam.

Spoločnosti by sa preto mali už v súčasnosti pripravovať na splnenie ESG povinností, najmä v oblasti zhromažďovania dát a informácií súvisiacich s ESG a ich následného zapracovania do výkazníctva spoločností v súlade s CSRD smernicou a súvisiacou legislatívou EÚ a SR v danej oblasti. V prípade, ak spoločnosti túto oblasť zanedbajú a včas sa na splnenie ich povinností v rámci ESG nepripravia, vystavia sa riziku finančných ako i nefinančných sankcií, a v neposlednom rade aj podstatnému reputačnému riziku vo vzťahu k ich obchodným partnerom, zákazníkom a klientom.

Naša advokátska kancelária je vďaka skúsenosťami v dotknutej oblasti pripravená pomôcť jej klientom s nastavením procesov tak, aby boli v súlade s ESG povinnosťami uvedenými vyššie a nedošlo k rizikám spojeným s prípadným nesplnením týchto povinností.

Pre viac informácií nás preto neváhajte kontaktovať.

Prozman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o.

Offices

Karadžičova 8 – Bratislava
Hlavná 31 – Trnava
Vysokoškolákov 33B – Žilina
Kyjevské námestie 6 – Banská Bystrica

Zodpovedný za obsah

JUDr. Tomáš Pavlovič
advokát a konateľ